Jõgeva valla jäätmekava 2021-2026 täitmise aruanne

Sissejuhatus

Jõgeva Vallavolikogu kinnitas 17. juunil 2021 määrusega nr 161 „Jõgeva valla jäätmekava 2021-2026“.

Jõgeva Vallavolikogu 26. aprilli 2018 määruse nr 32 „Jõgeva valla arengukava, eelarvestrateegia, valdkonnapõhiste arengukavade ja hallatavate asutuste arengukavade koostamise kord“ § 2 lõike 6 alusel tuleb esitada arengukava täitmise aruanne, mis on oluline kava muutmise vajaduse hindamiseks ja muudatuse kavandamiseks.

Jäätmekava eesmärgiks on panna paika jäätmehoolduse arendamise suunad ja tähtajad järgmiseks viieks aastaks ja samas anda ülevaade olemasolevast olukorrast. Planeeritud tegevuste eesmärk on jäätmehoolduse arendamise kaudu vähendada jäätmetest tekkivat keskkonnakoormust, kuna jäätmekäitluse mõjud keskkonnale esinevad kõikides etappides.

1. EESMÄRKIDE JA INVESTEERINGUTE TÄITMINE

Alates 1. aprillist 2022 on korraldatud jäätmeveoga hõlmatud kogu Jõgeva valla territoorium. Korraldatud jäätmeveoga liitunud jäätmevaldajate arv on 06.04.2023 seisuga 3956. Lisaks muudatusele, et kogu vald on hõlmatud korraldatud jäätmeveoga, on kohustuslik lisaks segaolmejäätmetele üle anda ka biolagunevaid köögi- ja sööklajäätmeid, paberit ja kartongi ning võimalik on tekkekohas üle anda segapakendit. Tiheasustus- ja kompaktsel alal on kortermajadele kohustuslik võtta eraldi segapakendikonteiner. Segapakendite liitmine korraldatud jäätmeveoga tuleneb valla teatud piirkondades avalike konteinerite ületäitumisest või vastupidiselt elanike poolt teiste jäätmeliikidega risustamisest.

Riik on seadnud eesmärgid erinevate jäätmeliikide ringlusse võtuks ja biolagunevate jäätmete osakaalu vähendamine ladestavate olmejäätmete kogumassist. Jäätmeseadus § 31 lõige 4 ja 136^{12} on kirjas, et kohalik omavalitsuse üksus peab korraldama biojäätmete liigiti kogumise tekkekohalt, kui neid ei ole võimalik tekkekohal ringlusse võtta ning omavalitus peab selle täide viima hiljemalt 31.12.2023. Jõgeva valla jäätmehooldusеeskirjas on kirjas, et kortermajadel ja eramutes on võimalik tekkekohas kompostida kui kompostimise kasutamise võimalus on olemas. Kui võimalus puudub, tuleb biolagunevaid köögi- ja sööklajäätmeid üle anda Ekovir OÜ-le. Aia- ja haljastujäätmete kogumiseks korraldati 2022 aasta sügisel kogumisring ning valla elanikel ja korteriühistutel on võimalik viia tasuta aia- ja haljastujäätmeid Jõgeva jäätmejaama. Keskkonnainvesteeringute Keskus SAlt saadi 2022 aastal toetust projektile „Kiirkompostrite ja konteinerite soetamine Jõgeva valla majapidamistele“, mille raames jagati elanikele ja korteriühistutele 200 kompostrit, 85 konteinerit ja viidi läbi kolm kompostimise koolitust valla eripaikades. Toetussumma oli 42 468 eurot ja omafinantseering 15 911,04 eurot, millest vald panustas 10 000 euroga ning jäätmevaldajad 5 911,04 euroga.

Jäätmejaamas ja –kogumiskohtades võeti jäätmeid vastu vastavalt vastuvõtu hinnakirja alusel ning korraldati suurjäätmete ja aia- ja haljastujäätmete kogumisring.

Jäätmeseaduse § 136^{14} alusel on vallal kohustus alates 1. jaanuarist 2025 koguda tekstiilijäätmeid eraldi, kas kogumisringiga, liita korraldatud jäätmeveoga või eraldi

kogumiskonteinerid. Seni kuni ei ole kehtestatud konkreetseid tekstiilijäätmete kogumisviise, peab iga omavalitsus leidma ise lahenduse jälgides selle kulukust, kasutajasõbralikkust ja tulemustlikkust. Jõgeva vallas on võimalik jäätmejaama ja –kogumiskohtadesse anda tekstiilijäätmeid, küll ei ole nendes kohtades võimalik eraldi anda kasutuskõlblikke ja mitte kasutuskõlblikke tekstiilijäätmeid. Koostöös Uuskasutuskeskusega on korraldatud aastas kaks kogumisringi, mille raames võetakse vastu ka korralikke tekstiilijäätmeid. Võimalusel ja vajadusel paigaldada piirkondadesse riidekonteinerid ja leida koostööpartneid.

Jätkata järelevalvet korraldatud jäätmeveo nõuete täitmise osas. Vaadata üle Jõgeva linnas kortermajade vahel olevad avalike segapakendite asukohad. Kindlasti jätta alles ainult klaasikonteinerid.

Pidevalt on teavitatud ja teavitust jätkatakse vallalehe kaudu ning jooksvalt informeeritakse valla kodulehe ja sotsiaalmeedia kaudu.

Järgnevatel aastatel on vaja alustada Jõgeva jäätmejaama laiendamisega, kuna piirkonnaks on kogu vald mitte enam ainult Jõgeva linn. Jõgeva vallas on ainult üks jäätmejaam, mis vastab keskkonnaministri 16.01.2007 määruses nr 4 „Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused“ toodud nõuetele. Siimusti, Vaimastvere, Palamuse, Kuremaa, Laiuse ja Jõgeva aleviku jäätmekogumiskohad on alalt väikesed, kuhu ei ole võimalik paigutada ligi 15 jäätmeliigi vastuvõtukohta.

Samuti mõelda vajadusest rajada Torma, Sadala, Kuremaa, Palamuse ja Siimusti alevikku aia- ja haljastujäätmete komposteerimisväljak.

Jäätmekava eesmärkide saavutamise tegevuskava ja täitmine.

Nr	Tegevus	Täitmis-periood	Täitjad	Rahastamis-allikad	Orienteeruv maksumus	Täitmine
Jäätmehoolduse kavandamine ja planeerimine						
1.1.	Jäätmehoolduseeskirja, jäätmevaldajate registri määruse ja jäätmekava ajakohastamine riiklike õigusaktide ja valdkondlike arengukavade muutumisel.	pidev	vallavalitsus	vallaeelarve		Seoses MTÜ Ida-Eesti Jäätmehooldus-keskus tegevuse lõpetamisega, jäätmevaldajate registri määruse (sh täiendada ka jäätmejaama moodulist tulenvate lisadega) muutmine
1.2.	Uue perioodi jäätmekava ja teiste dokumentide koostamine	2025	vallavalitsus	vallaeelarve		

1.3.	Korraldatud jäätmeveo hanke korraldamine, sh paberi ja kartongi, köögi- ja sööklajäätmete, vajadusel suurjäätmete ja võimalusel segapakendite kogumise hõlmamine korraldatud jäätmeveoga	2021, 2026	vallavalitsus	vallaeelarve		01.aprill 2022 kuni 31.märts 2027 korraldatud jäätmevedu. Jäätmeliigid segaolme-jäätmed, paber ja kartong, biolagunevad köögi- ja sööklajäätmed ning segapakend.
1.4.	Elanikkkonna keskkonnateadlikkuse tõstmiseks jäätmehooldust puudutavate kampaaniate ning projektide läbiviimine, sh infovoldikud	pidev	vallavalitsus, TKO	vallaeelarve, fondid, KIK		Kiirkompostrite ja konteinerite projekt, KIK SA. 200 tk kompostrit ning 85 tk konteinerit biolagunevate köögi- ja sööklajäätmete kogumiseks.
1.5.	Üritustel ja laatadel paigaldada liigiti kogutud jäätmete konteinerid selgitava teavitustahvliga	pidev	vallavalitsus, ürituste ja laatade korraldajad, TKO	vallaeelarve, fondid		
1.6.	Jäätmehooldusalaste artiklite avaldamine, valla kodulehel ja sotsiaalmeedias ajakohase info jagamine	pidev	vallavalitsus	vallaeelarve		Infot jagatakse vastavalt vajadusele
Jäätmehooldusrajatiste kavandamine						
2.1.	Jäätmejaama ja -kogumiskohtade ühtne haldamine	pidev	vallavalitsus	vallaeelarve	50 000 eurot	toimib
2.2.	Jäätmejaama laiendamine, sh kompostimisala laiendamine ja varjualuste loomine	vastavalt avanevatele taotlusvoorudele	vallavalitsus	vallaeelarve, fondid	*	
2.3.	Jäätmejaamas ja -kogumiskohtade hooldus, vajadusel inventari uuendamine	pidev ja vastavalt avanevatele taotlusvoorudele	vallavalitsus	vallaeelarve, fondid	*	Jõgeva jäätmejaama, Palamuse, Jõgeva aleviku ja Vaimastvere jäätmekogumis-kohtadesse kaamerate paigaldamine

						(2022 oktoober - 2023 aprill).
2.4.	Vajadusel piirkondadesse komposteerimisväljakute rajamine	vastavalt avanevatele taotlusvoorudele, 2022	vallavalitsus	vallaeelarve, fondid		
2.5.	Jäätmejaamas ja -kogumiskohtades vastuvõetavate jäätmeliikide laiendamine	pidev	vallavalitsus	vallaeelarve		
2.6.	Jäätmekogumiskohtade kasutusmugavuse parandamine isikutuvastuse (ID-kaart, mobiili ID või muu kaart) kasutuselevõtu ja arenduse abil		vallavalitsus	vallaeelarve, fondid		2022
Jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamine						
3.1.	Avalike ürituste korraldamisel järgida jäätmekäitluse nõudeid (sh liigiti sorteerimine) ja järelevalve avalike ürituste jäätmekäitluse üle	pidev	vallavalitsus	vallaeelarve		
3.2.	Võimalusel ülevallaline konteinerite sarnane märgistamine (paber ja kartong -sinine, pakend-kollane, klaas- roheline, biolagunevad jäätmed - pruun)	pidev	valla-valitsus, TKO			pidev
3.3.	Avalike konteinerpargi konteinerite ja asukoha optimeerimine, uuendamine ja täiendamine	pidev	valla-valitsus, TKO			Seoses uue korraldatud jäätmeveo-perioodil lisandunud kohustusega, et kõikide kortermajade juures, v.a hajaasustuse piikonnas, peab olema segapakendi-konteiner, tuleb üle vaadata kortermajade piirkonnas

						avalike konteinerite vajalikkus ja vajadusel ümber paigutada
3.4.	Pakendijäätmete kohtkogumise suurendamine jäätmevaldaja juures (eraldi konteiner, pakendikottt)	pidev	valla-valitsus, TKO	valla-valitsus, TKO		Korraldatud jäätmeveoga liidetud, võimalik võtta ka pakendikott. Pakendikott on tasuta.
3.5.	Ohtlike jäätmete, sh eterniidijäätmete kogumisringi korraldamine ning jäätmejaamades ja -kohtades vastuvõtmine	vastavalt avanevatele taotlusvooru dele	vallavalitsus	vallaeelarve, fondid	*	2022 sügisel avati ohtlike jäätmete kogumisringi taotlusvoor. Kogumine toimub mai 2023.
3.6.	Suurjäätmete kogumisringi korraldamine	kord aastas	vallavalitsus	vallaeelarve	20 000 eurot	2022 sügisel korraldati, huvi vähene (13,38 t).
3.7.	Kohtkompostimise edendamiseks kompostrite jagamine jäätmevaldajatele	2022, 2023, 2024	vallavalitsus	valla-valitsus, KIK, fondid, jäätmevaldajad	25 000 eurot	KIK toetab 200 tk kompostri ja 85 tk konteineri soetamist. 26% omafinantseering ut tasuvad elanikud. KIK toetus 42 468 eurot.
3.8.	Aia- ja haljastujäätmete vastuvõtt ning kogumisringide korraldamine kevadel ja sügisel tiheasustusalal ja kompaktsel alal	2022 kuni 2026	vallavalitsus	vallavalitsus	15 000 eurot	2022.a sügisel korraldati 2 ringi: 15,25 t. Sama lepinguga jätkatakse kevad 2023.
3.9.	Koostööprogrammid korteriühistute ja kogukondadega (külaseltsid) jäätmemajade rajamiseks, süvamahutite hankimiseks jms	pidev	valla-valitsus, korteri-ühistud, kogukonnad	vallaeelarve, korteri-ühistud, kogukonnad	50 000 eurot	
Muud tegevused						
4.1.	Maastikupilti kahjustavate hoonete lammutamine	pidev	Valla-valitsus, maa-omanikud	vallaeelarve, KIK, maaomanikud		Pidev
4.2.	Prügistatud alade koristamine	pidev	Valla-valitsus, maa-omanikud	vallaeelarve, maaomanikud		koristatakse pidevalt

4.3.	Probleemsematesse avalike pakendikonteinerite kogumiskohtadesse valvekaamerate paigaldamine	pidev	vallavalitsus	vallaeelarve		2022-2023, vajadusel lisatakse Kuremaa, Laiuse ja Siimusti jäätmekogumis-kohtadesse
4.4.	Jäätmevaldajate registri pidamine	pidev	vallavalitsus	vallaeelarve		täiendatakse jooksvalt

2. KOKKUVÕTE

Algas korraldatud jäätmeveo periood, 01.aprill 2022 kuni 31.märts 2027. Vedajaks on Ekovir OÜ. Vallavalitsus teeb pidevalt järelevalvet jäätmekäitluse osas ja jätkab järelevalve ja teavitusega.

Keskkonnainvesteeringute Keskus SA-le koostöös said kodumajapidamised ja korterühistud soetada soodsalt kompostri või konteineri. Teavitada jäätmevaldajaid biolagunevate köögi- ja sööklajäätmete tekkekohas kompostimise kohustusest või selle puudumisel tuleb ühendust võtta jäätmevedajaga.

Ettevõetud eesmärgid on saavutatud. Sel aastal tuleb jätkata jäätmejaama laiendamisega, leides rahastamise võimalusi. Jäätmekogumiskohtadesse tuleb paigaldada kaamerad ja arendada kogumiskohtade kasutusmugavuse parandamist isikutuvastuse kasutuselevõtuga.